

Dosarul nr. 3ra-47/23
2-19108443-01-3ra-18012023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. G. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

ÎNCHEIERE

15 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Valeriu Mitrofan,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată a lui
Valeriu Mitrofan împotriva Instituției Publice „Centrul de Excelență în Construcții”
și directorului Instituției Publice „Centrul de Excelență în Construcții”, Valeriu
Pelivan cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație, obligarea
prezentării copiilor listelor de inventariere a bunurilor mobile, imobile, mărfurilor,
valoarea acestora, precum și a mijloacelor bănești care se află la balanță pentru anul
2017 și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 26 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care
au fost respinse cererea de recurs și cererea de apel depuse de Valeriu Mitrofan,
menținute încheierea din 22 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani și
hotărârea din 22 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani,

constată:

La 3 iulie 2019, Valeriu Mitrofan a depus cerere de chemare în judecată
împotriva IP „Centrul de Excelență în Construcții” și directorului IP „Centrul de
Excelență în Construcții”, Valeriu Pelivan cu privire la constatarea încălcării
dreptului de acces la informație, obligarea prezentării copiilor listelor de inventariere
a bunurilor mobile, imobile, mărfurilor, valoarea acestora, precum și a mijloacelor
bănești care se află la balanță pentru anul 2017 și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că la 15 mai 2019, nr. de intrare 01-16/82, prin
intermediul Cancelariei Centrului de Excelență în Construcții a depus o cerere
privind accesul la informație, numărul de intrare a fost atribuit de secretara
directorului, fapt ce confirmă recepționarea cererii date, prin care a solicitat să-i fie
eliberate copiile următoarelor documente: lista sau listele de inventariere a tuturor
bunurilor pentru anul 2017 sau un alt document contabil ce confirmă ce bunuri
mobile, imobile și alte mărfuri și resurse bănești sunt la balanța Centrului de

Excelență în Construcții la 31 decembrie 2017, care este valoarea lor conform documentelor contabile, care este numărul de inventariere, numărul bunurilor, valoarea lor de bilanț, pentru toate subdiviziunile care sunt la Centrul de Excelență în Construcții.

A comunicat că, până la momentul depunerii cererii de chemare în judecată (3 iulie 2019), nu a primit niciun document și niciun răspuns la scrisoarea din 13 mai 2019 nr. 13/19, înregistrată la 15 mai 2019 cu nr. de intrare 01-16/82, fapt ce contravine prevederilor art. 16 alin (1) din Legea nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație.

A considerat că Centrul de Excelență în Construcții din or. Chișinău, prin acțiunile sau inacțiunile sale, în mod flagrant a neglijat prevederile art. 5, 7, 10, 11, 12, 15, 16, 21, 22, 23 și 24 din Legea nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație.

Cu referire la prejudiciul moral și având în vedere prevederile art. 1422 alin. (1) și 1423 Cod civil, a menționat că solicitarea formulată de el în cererea din 13 mai 2019 nr. 13/19, înregistrată la 15 mai 2019 cu nr. de intrare 01-16/82, nu era pur formală, din contra aceasta urmând să satisfacă interesul lui de a ști cum sunt gestionate bunurile Centrului de Excelență în Construcții, cum sunt luate la evidență și cum au fost donate.

Astfel, cererea de acces la informație conținea suficiente indici care ar fi permis unei autorități diligente identificarea și comunicarea informației ce-l interesa, însă Centrul de Excelență în Construcții din or. Chișinău, acționând în mod deliberat, a ales să nu-i ofere răspunsul în termenul prevăzut de lege.

În asemenea circumstanțe, luând în calcul comportamentul administrației Centrului de Excelență în Construcții din or. Chișinău, care denotă tendința de a acționa deliberat în vederea îngrădirii nejustificate a dreptului lui la informație, miza pe care dânsul o avea la obținerea informației solicitate, a indicat că instanța de judecată, în cazul dat, are menirea de a stabili că comunicarea peste termen a informațiilor solicitate sau neeliberarea documentelor solicitate i-a cauzat în mod indubitabil anumite suferințe psihice.

A evidențiat că principiul legalității, care este unul fundamental în statul de drept, obligă autoritățile să se conducă în activitatea acestora exclusiv de lege și nu de emoții sau de frustrări, iar eventualele abuzuri din partea justițiabililor urmează a fi contracarate tot în limitele și potrivit procedurilor stabilite de lege.

Ținând cont de forma vinovăției pârâtului la cauzarea prejudiciului, a considerat că suma de 1 000 de lei este suficientă pentru a compensa orice prejudiciu de ordin moral cauzat prin refuzul de a furniza informația solicitată în cerere.

A remarcat că pârâtul a comis în raport cu dânsul o faptă ilicită prin încălcarea dreptului de acces la informație, ceea ce i-a cauzat suferințe psihice.

A mai notat că art. 21 alin. (1) din Legea nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație nu instituie obligația de a respecta procedura de soluționare prealabilă a litigiului, parcurgerea acestei proceduri fiind lăsată la discreția reclamantului.

Și-a întemeiat pretențiile în temeiul art. 21, 22, 23, 24 din Legea nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație, art. 166, 167 CPC.

A solicitat admiterea cererii de chemare în judecată, constatarea acțiunilor sau inacțiunilor directorului Centrului de Excelență în Construcții din or. Chișinău, Valeriu Pelivan ca ilegale și abuzive prin refuzul nelegitim de a furniza informații sau prin alte acțiuni ce prejudiciază dreptul de acces la informații, constatarea încălcării dreptului lui la accesul la informație de către IP „Centrul de Excelență în Construcții”, în legătură cu neeliberarea în termen a copiilor documentelor solicitate în cerere, obligarea IP „Centrul de Excelență în Construcții” să-i elibereze copiile de pe lista sau listele de inventariere a tuturor bunurilor pentru anul 2017 sau un alt document contabil ce confirmă ce bunuri mobile, imobile și alte mărfuri și resurse bănești sunt la balanța IP „Centrul de Excelență în Construcții” la 31 decembrie 2017, care este valoarea lor conform documentelor contabile, care este numărul de inventariere, numărul bunurilor, valoarea lor de bilanț, pentru toate subdiviziunile care sunt la IP „Centrul de Excelență în Construcții”, repararea prejudiciului cauzat în mărime de 1 000 de lei în beneficiul lui din contul IP „Centrul de Excelență în Construcții”.

Prin încheierea din 22 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. f) Cod administrativ, a fost declarată inadmisibilă acțiunea lui Valeriu Mitrofan împotriva Centrului de Excelență în Construcții din orașul Chișinău în partea încasării prejudiciului moral.

A fost explicat că declararea acțiunii ca inadmisibilă în baza temeiurilor specificate la art. 207 alin. (2) lit. f)-h) Cod administrativ, nu exclude posibilitatea adresării repetate în instanța de judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune.

Prin hotărârea din 22 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Mitrofan împotriva Centrului de Excelență în Construcții din orașul Chișinău privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație, obligarea prezentării copiilor listelor de inventariere a bunurilor mobile, imobile, mărfurilor, valoarea acestora, precum și a mijloacelor bănești ce se află la balanța Centrului de Excelență în Construcții pentru anul 2017.

La 2 august 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, prin intermediul poștei electronice, Valeriu Mitrofan a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 4 decembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, prin intermediul poștei electronice, a fost prezentată motivarea apelului.

La 17 noiembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Valeriu Mitrofan a depus recurs împotriva încheierii din 22 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

Prin decizia din 26 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse cererea de recurs și cererea de apel depuse de Valeriu Mitrofan, menținute încheierea din 22 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani și hotărârea din 22 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

La 29 noiembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Valeriu Mitrofan a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 26 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 2 ianuarie 2023, prin intermediul poștei electronice, a fost prezentată motivarea recursului împotriva deciziei din 26 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termen a cererii de recurs, admiterea recursului,

casarea deciziei instanței de apel, a încheierii din 22 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani și a hotărârii din 22 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, cu emiterea unei noi hotărâri sub formă de decizie de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

Cu referire la termenul de depunere a recursului a menționat că la 26 octombrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei, la 28 noiembrie 2022, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei instanței de apel, iar la 23 decembrie 2022, a fost publicată decizia motivată a instanței de apel.

Astfel, a considerat că recursul împotriva deciziei instanței de apel a fost depus în termen.

La 18 ianuarie 2023, la adresa electronică a Centrului de Excelență în Construcții din orașul Chișinău a fost expediată copia recursului depus de Valeriu Mitrofan, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire și extrasul din poșta electronică anexate la materialele dosarului (f. d. 201-202 vol. II).

Până la examinarea admisibilității recursului, Centrul de Excelență în Construcții din orașul Chișinău nu și-a valorificat acest drept procedural și nu a depus referință.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Valeriu Mitrofan, în raport cu actele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

Conform art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art. 195 Cod administrativ potrivit căroră procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

În conformitate cu art. 110 CPC, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1)-(4) CPC, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se

instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 113 CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Potrivit art. 223 Cod administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96-114.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) Cod administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din dispozițiile art. 97 alin. (1) și (3) Cod administrativ, rezultă că notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Astfel, din actele cauzei cert rezultă că la 26 octombrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat, în ședință publică, dispozitivul deciziei (f. d. 136 vol. II).

Se mai constată că în dispozitivul deciziei din 26 octombrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a indicat cu suficientă claritate căile, termenul și modul de atac al acesteia prevăzute de legislația în vigoare.

Totodată, se reține că la 28 octombrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a notificat lui Valeriu Mitrofan, prin intermediul poștei electronice – xxxxx, spre cunoștință copia dispozitivului deciziei din 26 octombrie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele dosarului (f. d. 149 vol. II).

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că acțiunile instanței de apel cu privire la expedierea copieii dispozitivului deciziei din 26 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, corespund întru totul exigențelor legale.

Mai cu seamă că adresa de e-mail – xxxxx a fost indicată în cererea de chemare în judecată, în cererea de apel nemotivată, în cererea de recurs împotriva încheierii primei instanțe, în cererea de apel motivată, precum și în cererea de recurs nemotivată și cererea de recurs motivată (f. d. 2, 186 vol. I, 3, 62, 151, 155 vol. II), adresa electronică menționată fiind utilizată și pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și în instanța de apel (f. d. 68, 72, 93, 106, 107, 128-129, 130-131, 142, 143, 167, 172, 173 vol. I, 130, 131, 133 vol. II).

Așadar, având în vedere cele expuse mai sus, se înțelege că termenul de 30 de zile, prevăzut la art. 245 alin. (1) Cod administrativ, pentru prezentarea recursului nemotivat a început să curgă la data de 29 octombrie 2022, ziua imediat următoare datei notificării dispozitivului deciziei instanței de apel și urma să expire la data de 27 noiembrie 2022.

Dat fiind faptul că data de 27 noiembrie 2022 a fost zi de duminică, prin urmare zi nelucrătoare, ultima zi de depunere a recursului, prin prisma art. 245 alin. (1) Cod administrativ, se constată a fi data de 28 noiembrie 2022, ca următoarea zi lucrătoare.

În pofida celor enunțate supra, Valeriu Mitrofan nu a depus cererea de recurs nemotivată împotriva deciziei instanței de apel, în interiorul termenului de 30 de zile, prevăzut la art. 245 alin. (1) Cod administrativ, depunând-o doar la 29 noiembrie 2022, fapt inacceptabil potrivit prevederilor legale (f. d. 150-151 vol. II).

Or, fiind cel interesat de soluționarea cauzei în ordine de recurs, Valeriu Mitrofan trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, prin efectuarea actului de procedură până la expirarea termenului prevăzut de lege, la caz, prin depunerea recursului în conformitate cu art. 245 alin. (1) Cod administrativ.

În consecință, intervine aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art. 246 alin. (2) lit. d) Cod administrativ de declarare a recursului inadmisibil.

Conform art. 65 alin. (1) și (2) Cod administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că în cazul omiterii unui termen, legea acordă posibilitate părții de a solicita repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, conform art. 65 Cod administrativ, cu prezentarea probelor și motivelor întemeiate ce confirmă imposibilitatea depunerii acestuia în termen.

Cu referire la argumentul recurentului invocat în susținerea cererii de repunere în termenul de recurs, precum că recursul nemotivat a fost depus la 28 noiembrie 2022, respectiv, în interiorul termenului prevăzut de lege, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că acesta este unul lipsit de suport.

Or, actele cauzei, și anume, extrasul din poșta electronică, anexat la materialele dosarului, denotă incontestabil că Valeriu Mitrofan a expediat recursul nemotivat la adresa electronică a Curții de Apel Chișinău, la data de 29 noiembrie 2022 (f. d. 150 vol. II).

De altfel, și din semnătura electronică aplicată pe cererea de recurs nemotivată se constată indubitabil că aceasta a fost aplicată la data de 29 noiembrie 2022 (f. d. 151 vol. II).

În corespundere cu prevederile art. 24 alin. (1) Cod administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art. 245 Cod administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Totodată, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza *Ponomaryov vs Ucraina*, conform căroră, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În acest caz, Înalta Curte a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție. În atare circumstanțe, soluția de declarare a recursului depus de Valeriu Mitrofan, ca fiind inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea

cu privire la repunerea în termen a recursului și de a declara recursul depus de Valeriu Mitrofan, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 65, 230, 245, 246 alin. (1) și (2) lit. d) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge cererea depusă de Valeriu Mitrofan cu privire la repunerea în termen a recursului.

Recursul depus de Valeriu Mitrofan se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron